

Uit de vicieuze cirkel

door Mariël Hoefkens

Jozanneke Buylinkx (42) groeide op in Oostelbeers en leerde 26 jaar geleden haar man Björn kennen. Ze trouwden en verhuisden na 5 jaar in Middelbeers te hebben gewoond, naar het ouderlijk huis van Björn in Diessen, toen haar schoonouders elders in het dorp gingen wonen. Dit alweer 17 jaar geleden. Samen kregen ze 2 kinderen: Pleun (18) en Giel (15). Giel heeft een Autisme Spectrum Stoornis en Jozanneke wil u graag meenemen in de reis naar waar hij nu staat.

Jozanneke Buylinkx

Zelf heeft Jozanneke een zorgachtergrond. “Ik was 17 jaar werkzaam als verzorgende IG in diverse zorginstellingen. Nu werk ik 6 jaar bij Yes We Can Clinics. Dit is een kliniek voor jongeren van 13 tot en met 23 jaar die kampen met psychische en psychiatrische problemen, verslavingen en/of gedragsproblemen. Binnen deze mooie organisatie ben ik werkzaam in de keuken en draag ik zorg voor het ontbijt en de lunch”, vertelt ze.

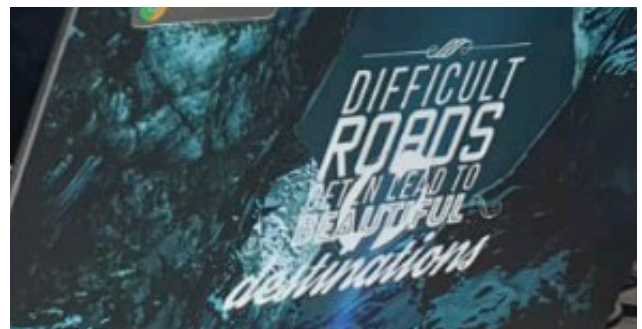
Van start

Toen Giel een jaar of 2 was, merkten Jozanneke en Björn dat zijn ontwikkeling anders verliep dan bij Pleun. “Hij praatte amper. De enige 3 woorden die hij sprak, waren ‘papa’, ‘mama’ en ‘bal’, terwijl hij al meer zou moeten kunnen zeggen. Het consultatiebureau verwees ons door naar een logopediste, die we wekelijks bezochten. Daar werd een start gemaakt. We zagen vervolgens dat de interactie tussen de toen 3-jarige Giel en zijn zus Pleun niet helemaal lekker liep. Om zich op sociaal vlak meer te kunnen ontwikkelen, ging Giel een extra dagdeel naar de peuterspeelzaal”, licht Jozanneke toe. “In die tijd kwam een verpleegkundige van het consultatiebureau bij ons thuis kijken naar zijn gedrag. Onder andere omdat hij niet uit zijn woorden kwam, kon Giel heel boos worden en gefrustreerd raken. Eenmaal 5 jaar werd hij doorverwezen naar het GGZ voor onderzoeken, maar hier kwam naar eigen zeggen niets uit, behalve dat hij

een bovengemiddeld IQ had. Op sociaal-emotioneel vlak liep Giel echter een paar jaar achter, wat door de jaren heen verbeterd is. Dankzij zijn hoge IQ snapt hij dingen wel, maar omdat hij problemen heeft met de informatieverwerking moet hem de leerstof op school anders aangereikt worden.”

Blij met de diagnose

Tot en met groep 5 volgde Giel regulier basisonderwijs en daarna ging hij naar een school voor speciaal basisonderwijs in Oisterwijk, tot en met groep 8. “Inmiddels zit hij in een schakelklas van het Pius X-college in Bladel, wat eveneens weer regulier onderwijs is. Hier zijn de klassen kleiner en is er meer aandacht voor de leerlingen”, aldus Jozanneke. “Toen Giel 8 was, kreeg hij de diagnose PDD-NOS, een vorm van autisme. Zijn onderzoekstraject bij het GGZ, werd uitgebreid met spelvormen, om naar zijn autisme te kunnen kijken. De diagnose opende voor ons deuren, aangezien er eerder niets in gang werd gezet. In dat opzicht zijn we blij met de diagnose. Alles viel op z’n plek en er was dus wel degelijk wat aan de hand. Thuis voelde het voor Giel veilig en kon hij zichzelf zijn en zijn woede uiten, terwijl hij op school op z’n tenen liep en er niets aan hem te zien was.

Op de laptop van Jozanneke: Moeilijke wegen leiden vaak naar mooie bestemmingen.

‘Giel en zijn autisme’

Tussen 2011 en 2021 kreeg Giel via beschikkingen PGB vanuit de gemeente jeugdhulpverlening. “Voor ons als ouders bracht dit veel administratieve rompslomp met zich mee en het kostte ons veel tijd, telkens voor een korte periode. De eerste 7 jaar nadat hij zijn diagnose kreeg, bezocht hij de specialistische naschoolse opvang en de zaterdagopvang, en had hij logeerweekenden. Voor ons als ouders was dat fijn, want dan hadden we meer tijd voor Pleun, maar de situatie an sich veranderde niet. We kregen psy-

cho-educatie middels brainblocs. Dit was voor ons erg prettig”, blikt Jojanneke terug. “Daarnaast kregen we via het GGZ handvaten en tips voor literatuur en ambulante begeleiding aan huis. In deze jaren stond Giel met zijn autisme centraal. We boden hem veel structuur en hadden het idee dat er als het ware een stolp om hem heen werd gezet, wat we niet wilden. Dit werkte alleen maar averechts en hij uitte zich met woede en agressie. Doordat ik een muur om me heen had gebouwd en heel goed een masker op kon zetten, liet ik niet zien wat ik voelde, want dat kon ik op dat moment niet meer. Ik was puur aan het overleven. En Giel met zijn ‘super voelsprietten’ merkte dat het niet klopte met wat ik zei en met wat ik met mijn lichaam uitstraalde. Hierdoor was ik alles behalve veilig voor hem, waardoor hij nog meer agressie uitte.

“Doordat we toen een andere weg zijn ingegaan, hebben we nu geen hulpverlening meer nodig”

Laatste strohalm

Na 7 jaar was de thuissituatie volgens haar zo onveilig geworden dat er sprake van was dat Giel een jaar uit huis geplaatst zou worden. “Maar gelukkig kwam Back to Basic op ons pad. Hier volgden we in 3 jaar tijd, van 2018 tot 2021, 4 gezinstrajecten. Deze organisatie, ons laatste redmiddel, was gespecialiseerd in systeemgerichte - en ervaringsleer trajecten in jeugd-

zorg en bood onder andere gezinstrajecten aan. Je leerde er door het te doen en werkte aan bewustwording doordat je letterlijk stilgezet wordt in de situatie. We gingen met het gezin uit de veilige thuissituatie en

actief met z'n allen aan de slag”, noemt Jojanneke. “De stolp ging eraf en Giel werd gezien als Giel. Ons hele gezin werd erbij betrokken, ieder met een eigen doel, terwijl we tevens met een gezinsdoel aan de slag gingen. Giel kon zich meer ontwikkelen en zijn agressie werd minder. Hij kreeg de ruimte en tools om zich te kunnen reguleren. Doordat we toen een andere weg zijn ingegaan, hebben we nu geen hulpverlening meer nodig. We gingen buiten onze comfortzone en kregen tools aangereikt om dingen anders aan te kunnen pakken.”

Maatwerk

Waar het gezin aanvankelijk met de handen in het haar stond, werden ze later uitgedaagd om uit te zoeken wat werkt. “Ieder kind is toch weer anders en het is eerst altijd even zoeken. Wat voor de één wel werkt, werkt voor de ander niet. De woedeaanvallen van Giel maakten het extra moeilijk, maar door Back to Basic lukt het hem nu onder meer door zelfstandig naar school te fietsen. Hoewel de prikkel- en informatieverwerking bij hem nog steeds anders verloopt, kan Giel er nu zelf beter mee omgaan, wat nu hij ouder wordt ook steeds makkelijker gaat. We zijn z'n autisme als z'n kracht gaan zien. Hij zet het nu op een andere manier in. Zo is Giel heel fantasierijk en creatief, en is hij een echte beelddenker. Dat is erg grappig en het maakt hem uniek”, vindt Jojanneke. “Tot slot wil ik ouders van kinderen met autisme als tip meegeven dat ze niet de focus leggen op ‘het kind met autisme’, maar dat ze hem of haar als gelijkwaardig gaan zien. Giel heeft weliswaar soms nog steeds last van zijn autisme, maar vaak ook niet. Overigens zijn we steeds open geweest over Giel zijn diagnose en hebben we altijd begrip van onze omgeving mogen ervaren.”